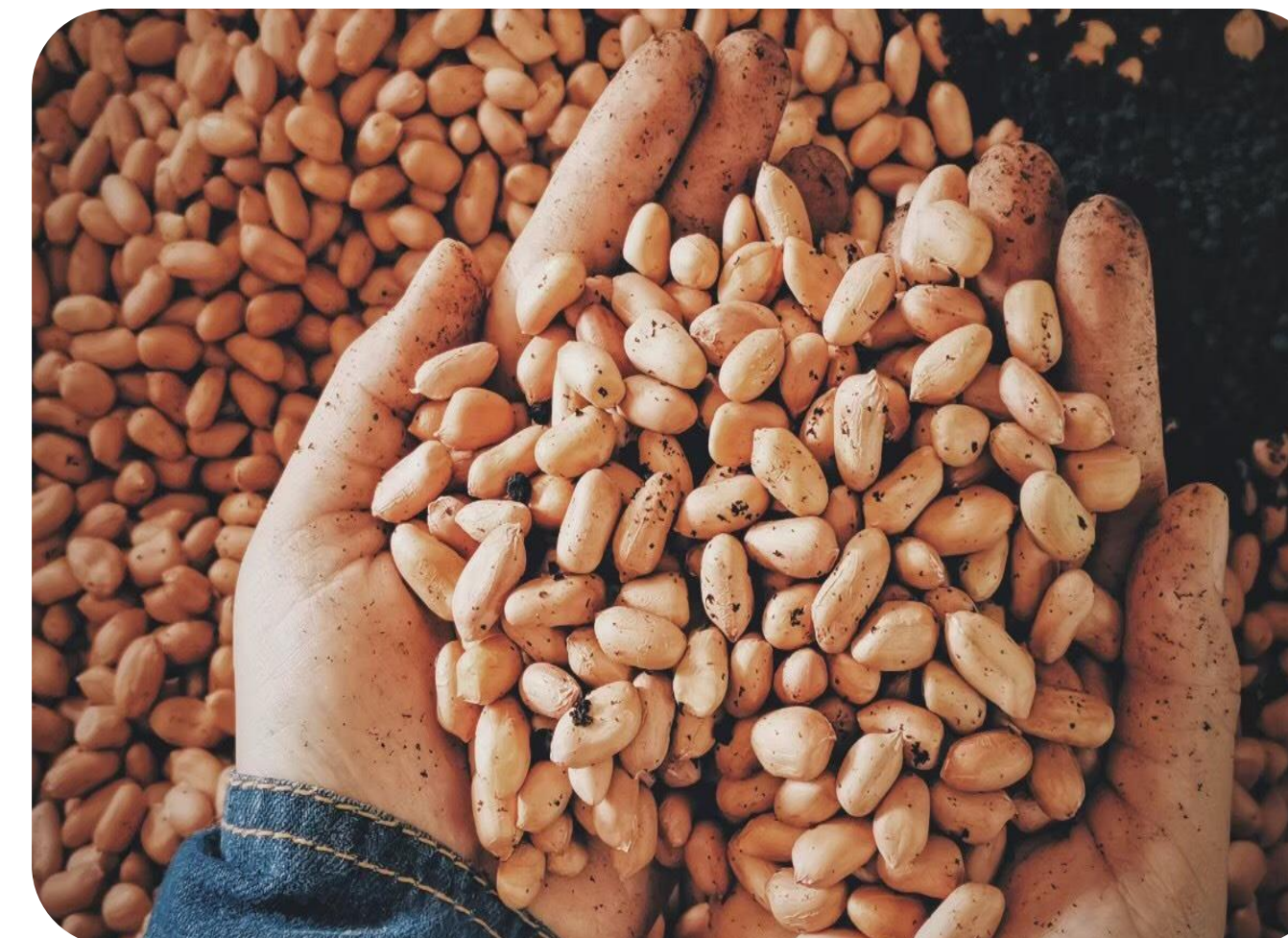

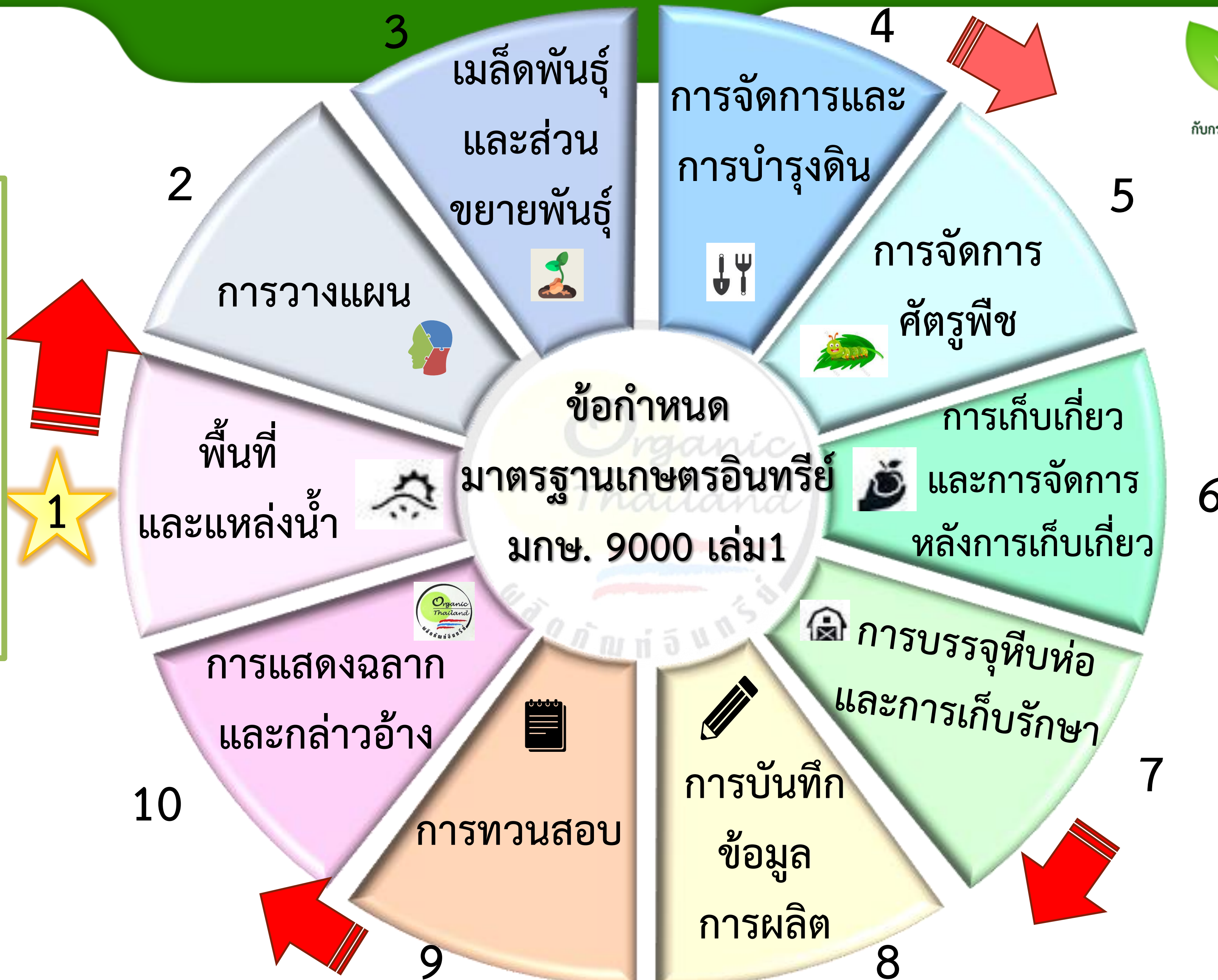
การผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วลิสงอินทรีย์

กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เลขที่ 50 ถนนพหลโยธิน ลาดยาว จตุจักร กรุงเทพฯ 10900 โทรศัพท์ 0-2579-0151-8

**ข้อกำหนด 10 ประการ
เพื่อได้รับรอง
แหล่งผลิตพืชอินทรีย์
ตามมาตรฐาน มกษ.
9000 เล่ม 1**

ลักษณะทั่วไปของถั่วลิสง

- พืชล้มลุก
- อายุสั้น เหมาะต่อการปลูกหมุนเวียนในระบบปลูกพืช เช่น หลังนา หรือในไร่อ้อย
- ใช้น้ำน้อย
- ปลูกได้ตลอดปี หลายฤดู
- ปลูกได้ทั่วทุกภาคของประเทศไทย

พันธุ์รับรอง/พันธุ์แนะนำของกรมวิชาการเกษตร

พันธุ์	ฝึกต้ม	ฝึกแห้ง
ลำปาง	✓	
สุโขทัย 38	✓	
ไทรโยค 9		✓
ขอนแก่น 60-1		✓
ขอนแก่น 60-2	✓	
ขอนแก่น 60-3		✓
ขอนแก่น 4	✓	
ขอนแก่น 5		✓

พันธุ์รับรอง/พันธุ์แนะนำของกรมวิชาการเกษตร

พันธุ์	ฝักต้ม	ฝักแห้ง
กาฬสินธุ์ 1	✓	
กาฬสินธุ์ 2	✓	
ขอนแก่น	✓	
ขอนแก่น 6	✓	✓
ขอนแก่น 84-7	✓	
ขอนแก่น 84-8	✓	
ขอนแก่น 9		✓

พันธุ์ที่เกษตรกรนิยมปลูก

กาฬสินธุ์ 1

ถั่วลิสงฝักต้ม

อายุเก็บเกี่ยว 80-85 วัน

กาฬสินธุ์ 2

ถั่วลิสงฝักต้ม

อายุเก็บเกี่ยว 100-110 วัน

ไทนาน 9

ถั่วลิสงฝักแห้ง

อายุเก็บเกี่ยว 95 -105 วัน

พันธุ์ที่เกษตรกรนิยมปลูก

ขอนแก่น 9

ถั่วลิสงฝักแห้ง

อายุเก็บเกี่ยว 95 -115 วัน

ขอนแก่น 84-8

ถั่วลิสงฝักแห้ง

อายุเก็บเกี่ยว 95 -115 วัน

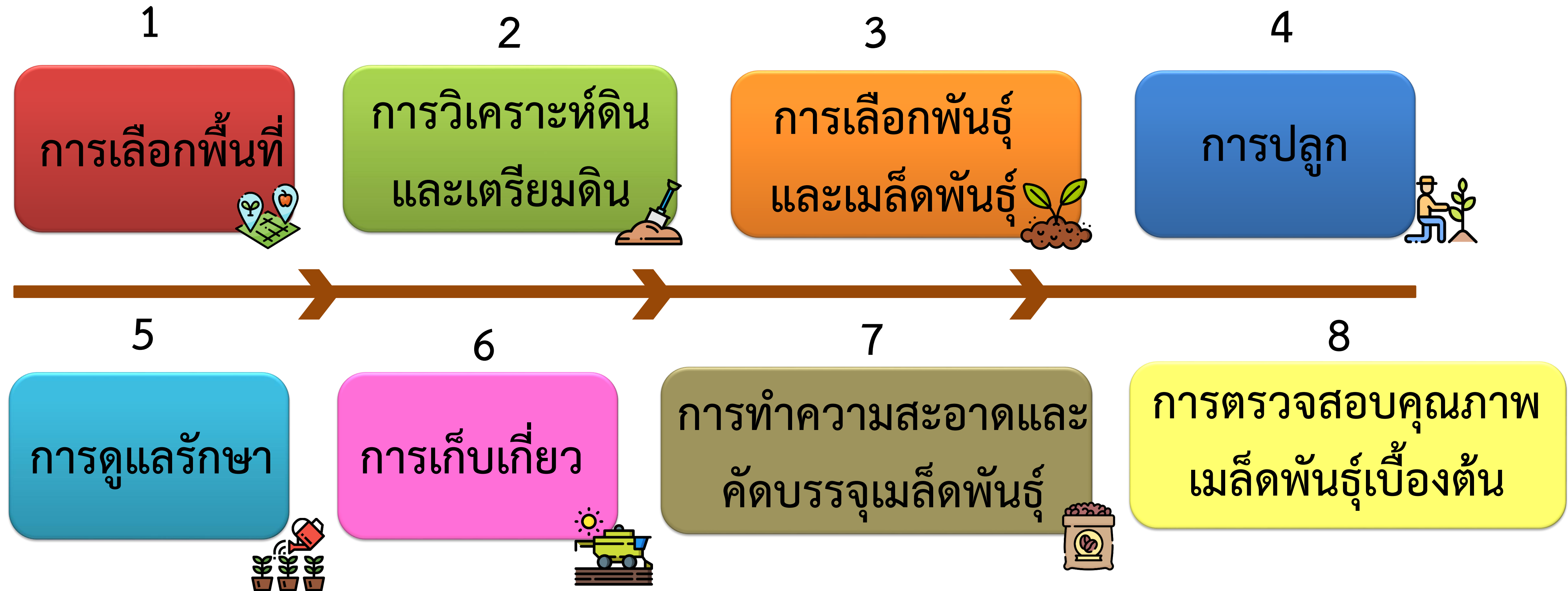

ขอนแก่น 6

ถั่วลิสงฝักเต็ม หรือฝักแห้ง

อายุเก็บเกี่ยว 109-120 วัน

ขั้นตอนการผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วลิสงอินทรีย์

1. การเลือกพื้นที่

ลักษณะดิน ดินร่วน ร่วนปนทราย

หรือดินร่วนเหนียวปนทราย

ค่าความเป็นกรดต่าง (pH) 5.5-6.5

ความต้องการน้ำ 500-700 มล.

- ✓ เลือกพื้นที่และแหล่งน้ำให้เหมาะสมไม่มีการปนเปื้อนของสารเคมี หรือโลหะหนัก
- ✓ ในพื้นที่ต้องมีแนวป้องกันการปนเปื้อนสารเคมีจากภายนอก เช่น ปลูกพืชเป็นแนวกันชน
- X ถ้าเป็นพื้นที่ที่ยัง**ไม่ได้รับการรับรองพื้นที่**จะต้องเว้นจากสารเคมีหรือโลหะหนักไม่น้อยกว่า 12 เดือน และต้องทำการบันทึกเพื่อสามารถตรวจสอบได้

การเลือกแหล่งน้ำ

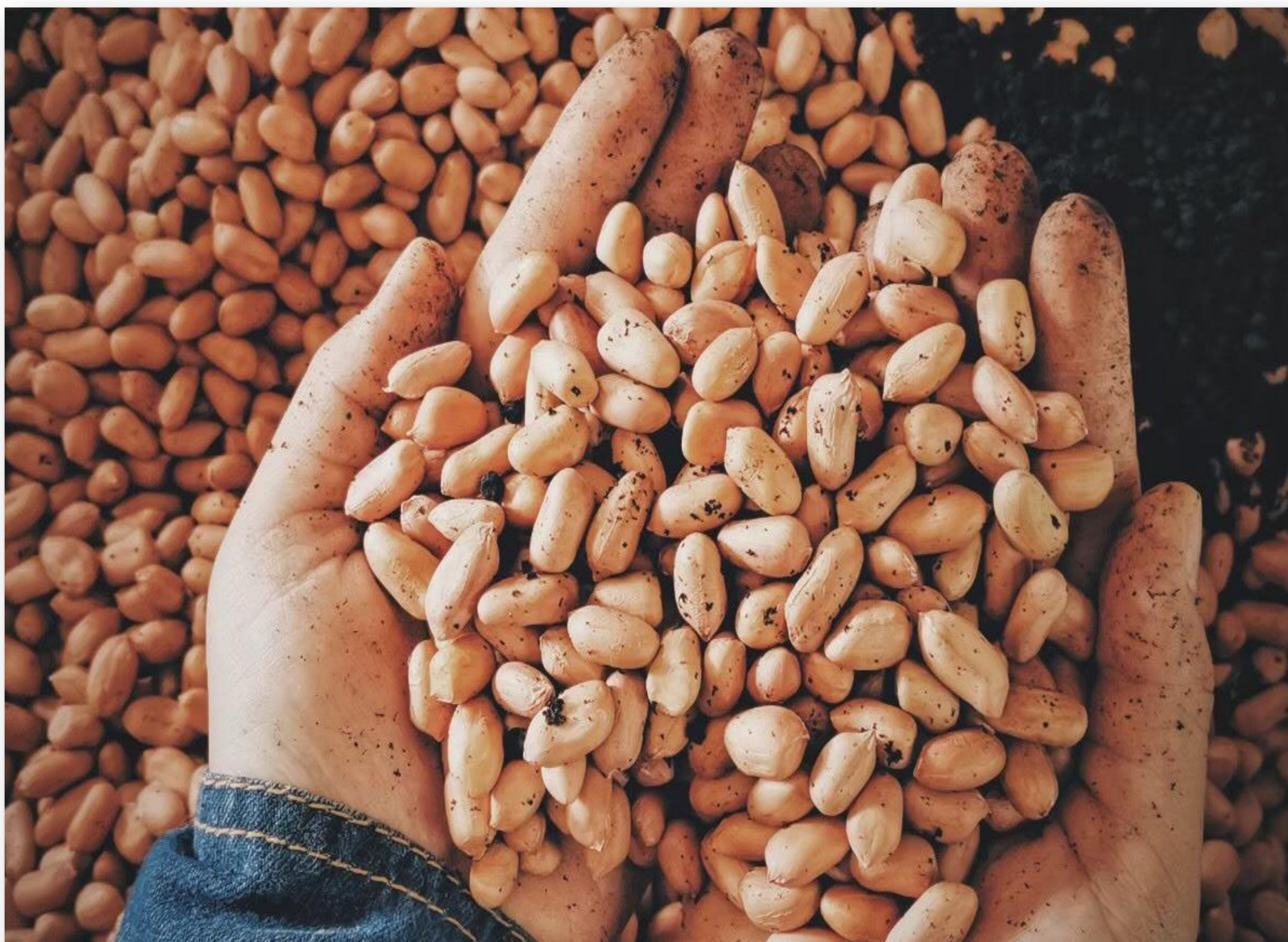
- น้ำบาดาล
- แหล่งน้ำธรรมชาติ
(ไม่ผ่านพื้นที่ใช้สารเคมี)
- น้ำชลประทาน
(มีบ่อบัก ต้องตรวจวิเคราะห์)
หากเป็นน้ำจากแม่น้ำ ลำคลอง คลองชลประทาน
ต้องมีบ่อบักเก็บน้ำในพื้นที่ (ต้องตรวจวิเคราะห์)

2. การเตรียมดิน

- ไถ 1 ครั้ง ลึก 10-20 เซนติเมตร ตากดิน 7-10 วัน ไถพรวน 1 ครั้ง
- ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ ได้แก่ ปุ๋ยหมักเติมอากาศ หรือปุ๋ยหมัก จำนวน 1,000 กิโลกรัมต่อไร่
- หากปลูกโดยอาศัยน้ำชลประทานควรรองปลูกเพื่อความสะดวกในการให้น้ำ

3. การเลือกพันธุ์และเมล็ดพันธุ์

- ✓ เมล็ดพันธุ์มาจากแหล่งที่เชื่อถือได้
ตรงตามพันธุ์มีความงอก > 70%
- ✓ ความบริสุทธิ์ ความแข็งแรงสูง ไม่ถูก
ทำลายโดยโรคและแมลง
- X ไม่เป็นเมล็ดพันธุ์ฉายรังสีหรือ GMOs

4. การปลูก

- ใช้เมล็ดพันธุ์ถั่วลิสงอินทรีย์แบบแกะเปลือกใช้อัตรา 12-15 กิโลกรัมต่อไร่ หรือ **ไม่**แกะเปลือกใช้อัตรา 20-25 กิโลกรัมต่อไร่
- คลุกเมล็ดด้วยปุ๋ยชีวภาพไรโซเบียมถั่วลิสงอัตรา 200 กรัม/เมล็ด 15 กิโลกรัม ก่อนปลูก

4. การปลูก (ต่อ)

- ระยะปลูก 40-60x10-20 ซม.
- เมล็ดพันธุ์ถั่วลิสงอินทรีย์ 2-3 เมล็ด/หลุม

5. การดูแลรักษา

การใส่ยิปซั่ม อัตรา 50 กิโลกรัม/ไร่
ในช่วง 30 – 40 วัน (ลงเข็ม)

แคลเซียมต่ำกว่า 120 มิลลิกรัม/กิโลกรัม

การกำจัดวัชพืช

ปริมาณธาตุอาหารพืชที่ได้จากวัสดุชนิดต่างๆ และอัตราแนะนำ

ชื่อของวัสดุอินทรีย์	ปริมาณธาตุอาหารพืช (%)			ชนิด/อัตราที่แนะนำ	
	ไนโตรเจน	ฟอสฟอรัส	โพแทสเซียม	ดินเหนียว	ดินทราย
ปุ๋ยหมัก	1.00	0.50	2.00	2-4 ตัน/ไร่	4-6 ตัน/ไร่
ปุ๋ยคอก	2.14	2.97	1.30	1 ตัน/ไร่	2 ตัน/ไร่
ปุ๋ยพืชสด	2.67	0.36	2.03	5-10 กก./ไร่	5-10 กก./ไร่

โรค แมลง และศัตรูพืชที่มักพบในแปลงถั่วลิสงอินทรีย์

1. โรคโคนเน่า หรือโรคโคนเน่าขาด

สาเหตุ : เชื้อรา *Aspergillus niger*

ลักษณะอาการ : โคนต้นเป็นแผลสีน้ำตาล โดยปกติจะพบกลุ่มของสปอร์สีดำขึ้นบริเวณโคนต้นหรือกิ่งที่เป็นโรค ต้นเหี่ยวเหลือง ยุบตัว ระบาดรุนแรงในระยะกล้าอายุ 7-28 วัน

การป้องกันกำจัด : ใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา

ผสมกับรำข้าวละเอียดและปุ๋ยอินทรีย์หว่านลงดินในช่วงการเตรียมดินก่อนการปลูกถั่วลิสงและใช้เชื้อสตราคาน้ำหรือพ่นลงดินบนแปลงปลูกรอบๆ โคนต้นหรือใต้ทรงพุ่มในระยะที่พืชกำลังเจริญเติบโตต่อเนื่องเป็นระยะๆ

2. โรคยอดไหม้

สาเหตุ : เชื้อไวรัส Peanut Bud Necrosis Virus

ลักษณะอาการ : ใบยอดเป็นแผล ก้านใบและกิ่งโค้งงอ

ถ้าเป็นระยะกล้า ถั่วจะตายหรือแคระแกร็น ถ้าเป็นระยะโต

การติดฝักลดลง มีเพลี้ยไฟเป็นแมลงพาหะ

การป้องกันกำจัด

- หลีกเลี้ยงปลูกใกล้พืชอาศัย เช่น พริก แตง ยาสูบ และมะเขือ
- หากพบต้นที่เป็นโรคยอดไหม้ให้ถอนทิ้งออกจากแปลง และเผาทำลาย

3. เพลี้ยไฟ

การทำลาย ดูดกินน้ำเลี้ยงทำให้ใบหงิกงอ
บิดเบี้ยว มีรอยขีดข่วน เป็นพาหะนำโรคยอดไหม้
ถ้าระบาดรุนแรงจะทำให้เป็นโรคยอดไหม้ ระบาด
รุนแรงในสภาพอากาศแห้งแล้ง

การป้องกันกำจัดเพลี้ยไฟ

- ใช้แมลงช้างปีกใส (ตัวห้ำ) ระยะตัวอ่อน ในอัตรา 5,000 – 6,000 ตัวต่อไร่ ควรปล่อยทุกๆ 10 หรือ 14 วัน

ข้อจำกัด

- ในการนำระยะตัวอ่อนแมลงช้างปีกใสไปใช้ต้องแน่ใจว่าปริมาณอาหารเพียงพอในขณะขนส่ง และควรปล่อยภายใน 24 ชั่วโมง

4. หนอนชอนใบถั่ว

การทำลาย กัดกินเนื้อเยื่อของใบ พับใบถั่ว หรือชักใยเอาใบถั่วมารวมกัน อาศัยกัดกินและเข้าดักแด้ในใบนั้น ระบาดรุนแรงในสภาพอากาศแห้งแล้ง ฝนทิ้งช่วงเป็นเวลานาน

การป้องกันกำจัด

พ่นไวรัส NPV (Nucleopolyhedrovirus) อัตรา 20 มิลลิลิตร/น้ำ 20 ลิตร ระยะหลังงอกพ่นทุก 5-7 วัน ระยะถั่วติดดอกและติดฝัก

5. หนุ

การทำลาย ขุดกินถั่วลิสงระยะปลูกหยอดเมล็ด ระยะฝักอ่อนโดยกินทั้งฝัก ระยะเก็บเกี่ยวจะกัดกินเฉพาเมล็ด ระบาดรุนแรงในฤดูแล้ง

การป้องกันกำจัด

- โปรโตซัวกำจัดหนุ ใช้ 20-25 ก้อน/ไร่ จุดละ 1-2 ก้อน หรือใส่ในรูลูหนุที่มีขุยดินใหม่ๆ รูละ 2 ก้อน

6. การเก็บเกี่ยว

- การนับอายุ อายุเก็บเกี่ยวฝักสด 85-100 วัน และฝักแห้ง 95-125 วัน หรือขึ้นอยู่กับพันธุ์ ฤดู ปลูก และสถานที่
- การสังเกตสีของเปลือกฝักด้านใน เปลือกฝักด้านในเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลดำมากกว่า 60-80 %

- การปลิดด้วยมือ เลือกฝักที่สมบูรณ์ ไม่เป็นโรค ไม่ถูกทำลายโดยแมลง และไม่มีรอยแผล เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ
- การปรับความเร็วรอบ ต้องปรับความเร็วรอบของเครื่องให้เหมาะสม และคัดเลือกฝักที่สมบูรณ์ ไม่เป็นโรค ไม่มีรอยแผลและการเข้าทำลายของแมลง

7. การทำความสะอาดและคัดบรรจุเมล็ดพันธุ์

- ตากฝักบนตะแกรงตาข่าย แคร่หรือผ้าใบ โดยไม่ให้ฝักสัมผัสพื้น มีอากาศถ่ายเท และมีแสงแดดส่องถึง
- ควรพลิกกองถั่วที่ตาก 2-3 ครั้งต่อวัน
- ลดความชื้นให้ต่ำกว่า 9 % หรือใช้วิธีเขย่าแล้วฟังเสียง
- ใช้ตะแกรงร้อนทำความสะอาดถั่วลิสง

- ภาชนะที่ใช้บรรจุเป็นกระสอบป่าน ขนาดบรรจุ
ขึ้นกับชนิดของพันธุ์ กลับกระสอบทุกครั้งก่อนบรรจุ
ฝัก เพื่อให้แน่ใจว่าไม่มีฝัก/เมล็ดค้าง
- เก็บเมล็ดพันธุ์ในรูปแบบฝัก
- วางบนแคร่ หรือมีวัสดุรองกระสอบ
- สถานที่เก็บควรเป็นอาคารโปร่ง อากาศถ่ายเทดี
ป้องกันฝนได้ ไม่มีมอด หนู หรือสัตว์เลื้อยรบกวน

8. การตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์ถั่วลิสงอินทรีย์เบื้องต้น

- 1.เตรียมทรายให้ชื้น นำทรายชื้นใส่ในภาชนะที่ใช้ในการทดสอบ เช่น กล่องพลาสติก โดยให้ทรายอยู่ต่ำกว่าขอบภาชนะ ประมาณ 1 เซนติเมตร
2. วางเมล็ด 50 เมล็ด/กล่อง ลงบนทรายเป็นระยะห่างที่เหมาะสม
3. โรยกลบเมล็ดพันธุ์ด้วยทรายที่เตรียมไว้ ไม่ควรหนาเกิน 1 เซนติเมตร
4. ปิดฝากล่อง และเปิดฝากล่อง เมื่อถั่วลิสงอายุ 10 วัน และนับจำนวนต้นอ่อนปกติ

ความงอกไม่ต่ำกว่า 70 %

ติดต่อสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่หน่วยงานของกรมวิชาการเกษตร

1. ศูนย์วิจัยและพัฒนาเมล็ดพันธุ์พืชลพบุรี ต.โคกตูม อ.เมือง จ.ลพบุรี

โทร 036 499180-1 Facebook : ศูนย์วิจัยและพัฒนาเมล็ดพันธุ์พืชลพบุรี

2. กองวิจัยพัฒนาเมล็ดพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร เขตจตุจักร กรุงเทพฯ

โทร 02 9407129 Facebook : กองวิจัยพัฒนาเมล็ดพันธุ์พืช

3. สำนักวิจัยและพัฒนาการอารักขาพืช กรมวิชาการเกษตร เขตจตุจักร กรุงเทพฯ

โทร.0 2579 5580

4. กองพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าพืช กรมวิชาการเกษตร เขตจตุจักร

กรุงเทพฯ โทร.0 2579 2556

กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เลขที่ 50 ถนนพหลโยธิน ลาดยาว จตุจักร กรุงเทพฯ 10900 โทรศัพท์ 0-2579-0151-8